

UCHWAŁA NR XXXIV/207/2021
RADY GMINY BĄDKOWO
z dnia 15 grudnia 2021r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.¹), w związku z art. 4¹ ust. 1-2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.²) **Rada Gminy uchwała, co następuje:**

§1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 zwany dalej „Gminnym Programem Profilaktyki” - stanowiący załącznik nr 1 do uchwały oraz zestawienie planowanych wydatków stanowiące załącznik nr 2 do uchwały.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bądkowo.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2022r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Elżbieta Figas
Elżbieta Figas

---

¹ Dz.U. z 2021 r., poz. 1834

² Dz.U. z 2021r., poz. 1655

UZASADNIENIE

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należą do zadań własnych gminy.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1119) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020r, poz. 2050) nakładają na samorządy gminne obowiązek realizacji konkretnych zadań prowadzonych w ramach corocznie uchwalanego przez radę gminy, programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz programu przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 określa lokalną strategię gminy Bądkowo w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, działania w zakresie przeciwdziałania Narkomanii oraz działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mając powyższe na uwadze podjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Elżbieta Figas
Elżbieta Figas

Załącznik nr 1
do Uchwały Rady Gminy
Nr XXXIV/207/2021
z dnia 15 grudnia 2021 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2022
dla gminy Bądkowo**

TREŚĆ DOKUMENTU

- I. Diagnoza stanu problemów społecznych na terenie Gminy Bądkowo
- II. Cel główny, cele szczegółowe „Gminnego Programu Profilaktyki”
- III. Zadania przewidziane do realizacji
- IV. Wskaźniki efektywności
- V. Postanowienia końcowe

WSTĘP

Pośród problemów społecznych w Polsce, to te związane z uzależnieniami są najtrudniejsze do rozwiązania. Związane jest to z tym, iż problemy te są bardzo złożone, wymagają poniesienia dużych kosztów społecznych i ekonomicznych. Alkohol jest produktem legalnym, dostępnym prawie w każdym sklepie, ale powoduje określone szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne, dlatego też należy ograniczać rozmiary tych szkód i im przeciwdziałać.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bądkowo jest integralną częścią „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bądkowo”. Program obejmuje działania w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia i minimalizacji szkód związanych z uzależnieniami mieszkańców gminy, zgodnie z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki dostosowano do możliwości lokalnych działań w zakresie istniejących problemów społecznych. Gminny Program w kwestii merytorycznej jest tożsamy z założeniami rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów oraz programów zalecanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a także Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Program przedstawia działania przewidziane do realizacji w roku 2022.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 1119);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.2050 ze zm.);
3. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bądkowo;
4. Ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021 r., poz. 183 ze zm.), w związku z Rozporządzeniem RM z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 -2025.

Gminny Program jest spójny i zintegrowany ze Szkolnym Programem Profilaktyki.

Wymienione ustawy zobowiązują jednostki samorządu terytorialnego:

1.w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi do:

-podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania;

- inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów;
- działania na rzecz trzeźwości;
- wsparcie terapeutyczne członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

2. w zakresie przeciwdziałania narkomanii do:

- prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej i zapobiegawczej (m.in. szkolenia, warsztaty, inicjatywy i programy profilaktyczne) ;
- ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych .

I. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BĄDKOWO

Gmina Bądkowo liczy 4211 mieszkańców (stan na dzień 30.09.2021r. dane z USC Bądkowo). Gmina ma charakter typowo rolniczy, ponad 70% ludności gminy, utrzymuje się z rolnictwa. Dominującą więc rolę w życiu gminy odgrywa rolnictwo, z którego utrzymuje się większość mieszkańców. Stopa bezrobocia w powiecie wynosi 12 % (stan na dzień 30.09.2021 r.), dla porównania w województwie – 7,9%, w Polsce – 5,6%. Ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w gminie Bądkowo wynosi 116 osób. Z pomocy społecznej korzysta 124 rodzin, w tym 56 rodzin z tytułu bezrobocia. Bezrobotni to głównie osoby długotrwale bezrobotne, w przeważającej mierze bez średniego wykształcenia i bez kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia zawodowego – ustalono na podstawie rozszerzonej informacji o bezrobociu w gminie Bądkowo, umieszczonej na stronie internetowej PUP Aleksandrów Kujawski.

Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych, usługi i handel oparty jest na sieci placówek podmiotów gospodarczych. Działalność kulturalno-oświatową na terenie naszej gminy prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Bądkowie oraz Gminna Biblioteka w Bądkowie. Dzieci i młodzież z terenu gminy Bądkowo uczą się w Zespole Szkolno – Przedszkolnym.

W gminie Bądkowo na przestrzeni ostatnich 5 lat ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ma tendencję spadkową, ale wartość sprzedaży alkoholu nie zmniejszyła się (nieznacznie wzrosła) co przedstawiają poniższe tabele:

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BĄDKOWO			
Rok	Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych detal/gastronomia wg stanów na koniec danego roku	Liczba mieszkańców gminy powyżej 18 roku życia	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży alkoholu
	11/1	3434	286

2021			
2020	12/1	3447	265
2019	15/1	3490	218
2018	16/1	3506	206
2017	16/1	3524	207

Źródło: Rejestr wydanych zezwoleń przez Gminę Bądkowo

WARTOŚĆ SPRZEDAŻY ALKOHOŁU W LATACH 2016-2020 W ZŁOTYCH NA TERENIE GMINY BĄDKOWO				
ROK	PIWO	WINO	WÓDKA	RAZEM
2020	1217505,19	213810,62	1613066,32	3044382,13
2019	1210371,78	247314,16	1602129,85	3059815,79
2018	1253302,33	266084,16	1581592,25	3100978,74
2017	1055482,84	302147,46	1519006,30	2876636,60
2016	821497,77	270572,84	1101757,14	2193827,75

Źródło: Rejestr oświadczeń o wartości sprzedaży alkoholu w Gminie Bądkowo

Osoby z problemem alkoholowym stanowią szacunkowo 3% dorosłej populacji mieszkańców tut. gminy. Nadal podtrzymuje się, iż osoby mające problem z nadużywaniem alkoholu, nie są w przeważającej mierze osobami bezrobotnymi. Nasz rejon jest gminą rolniczą, odnotowuje się rolników w grupie osób pijących ryzykownie oraz mających problem z nadużywaniem alkoholu, są także w tej grupie osoby pracujące. Na podstawie prowadzonej od kilku lat analizy osób którymi zajmuje się GKRPA, nadal podtrzymuje się założenie, iż problem z nadużywaniem alkoholu to problem przede wszystkim osób nie radzących sobie z trudnościami, stosujących alkohol jako nałogowy regulator emocji oraz pokoleniowy model picia.

Odnotowywane są przypadki przemocy domowej, w związku z nadużywaniem alkoholu.

Do Urzędu Gminy od roku 2012 wpływają na Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieskie Karty”. Na przestrzeni ostatnich 5 lat wpłynęło do rozpatrzenia :

NIEBIESKIE KARTY			
ROK	OGÓLEM	Dotyczy osób po spożyciu alkoholu	Ilość rodzin objętych procedurą Niebieska Karta
2021	6	5	3
2020	3	3	3
2019	8	8	6
2018	2	2	2
2017	3	3	3

Źródło: Rejestr Niebieskich Kart – GOPS Bądkowo

W gminie od lutego 2012 r. funkcjonuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego wchodzi członkowie GKRPA, pracownicy GOPS, przedstawicielka sądu, służby zdrowia, oświaty oraz dzielnicowy. Dla skuteczniejszych oddziaływań w obszarze przemocy jak i profilaktyki uzależnień, jednym z założeń „gminnego programu” w 2022 r. jest potrzeba szkoleń, warsztatów na rzecz przedstawicieli służb i instytucji wchodzących w skład GKRPA jak i Zespołu Interdyscyplinarnego. Przygotowanie do kontaktu i prowadzenia rozmów z ofiarą i sprawcą przemocy jest niezbędne w procesie zwiększenia kompetencji z wykorzystaniem procedury „Niebieska Karta”. Członkowie GKRPA powinni systematycznie doskonalić swoje kwalifikacje i umiejętności, ze względu na pojawiające się nowe metody działań w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych. Podtrzymuje się nadal jako proces stały podnoszenie kompetencji służb uczestniczących w realizowaniu zadań z zakresu profilaktyki uzależnień. Powyższe jest tożsame z zadaniem celu operacyjnego Nr 2. Profilaktyka Uzależnień Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025. Podejmowane działania przez Komisję P/A na przestrzeni ostatnich 5 lat wobec osób z problemem alkoholowym przedstawia poniższa tabela:

DZIAŁANIA KOMISJI P/A WOBEC OSÓB Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM					
ROK	2021	2020	2019	2018	2017
Ilość przyjętych wniosków o zastosowanie działań wobec	3	1	5	5	7

osób z problemem alkoholowym					
Ilość przeprowadzonych rozmów interwencyjno - motywacyjnych	3	1	5	2	5
Ilość wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia.	1	0	0	1	2

Źródło: Rejestr wniosków GKRPA

Na podstawie danych ustalonych na dzień 20.11.2021 r. z Posterunku Policji w Konecku w roku 2021 było 11 interwencji domowych w zw. z nadużywaniem alkoholu. Odnotowano 80 osób prowadzących pojazdy po spożyciu alkoholu oraz 1 wypadek drogowy spowodowany przez osobę po spożyciu alkoholu (na podst. ankiety z dn. 22.11.2021 r.).

Przez Zespół Służby Kuratorskiej Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kuj. prowadzonych jest 20 spraw związanych z postępowaniem wobec osób po spożyciu alkoholu (dotyczy osób z Gminy Bądkowo). Dozór z powodu nadużywania alkoholu mają 2 osoby z terenu naszej gminy.

Nadal priorytetem w działaniach „gminnego programu” są oddziaływania na rzecz osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin (w przypadku członków rodzin - wsparcie, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, proces uświadamiania). Rolę tę pełni i pełnić będzie nadal Punkt Konsultacyjny, który jest dostępny dla mieszkańców gminy bezpłatnie zarówno dla osób ubezpieczonych jak i nieubezpieczonych. Punkt prowadzi dwóch specjalistów psychoterapii uzależnień, którzy pracują zawodowo na Oddziale Terapii Uzależnień w Radziejowie. Punkt m.in. zapewnia dostępność do leczenia odwykowego oraz przygotowuje osoby z problemem alkoholowym do terapii stacjonarnej. Zamierza się poszerzyć i podnieść jakość usług Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego przez zatrudnienie psychologa. Na podstawie informacji uzyskanych z GOPS w Bądkowie ostatnio odnotowuje się coraz więcej osób w kryzysie psychicznym. Psycholog jest ważnym aspektem współpracy z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym w ramach procedury „Niebieska Karta”.

Dane z Oddziału Terapii Uzależnień w Radziejowie przedstawia poniższa tabela:

LECZENIE STACJONARNE NA ODDZIALE TERAPII UZALEŻNIEŃ W RADZIEJOWIE					
ROK	2021	2020	2019	2018	2017

Ilość osób, które podjęły leczenie	3	0	3	Brak danych	2
Ilość osób, które ukończyły terapię	2	0	2	Brak danych	2

Źródło: Ankieta z OTU Radziejów

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości Rada Gminy została wyposażona w uprawnienia do kształtowania lokalnej polityki dotyczącej ograniczania dostępności fizycznej alkoholu. Rada Gminy Bądkowo po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych (sołectw) podjęła 2 uchwały:

- *w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy Bądkowo (Uchwała Rady Gminy Bądkowo Nr XXIX/169/2018, z dnia 15.06.2018r.);*
- *w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Bądkowo (Uchwała Rady Gminy Bądkowo Nr XXIX/168/2018, z dnia 15.06.2018r.).*

Stosując zasadę ograniczania dostępności alkoholu na terenie gminy Bądkowo ustalono ogółem limit 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz limit 60 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. W uchwale określono dokładnie limit liczby zezwoleń na każdy rodzaj napojów alkoholowych.

Określono odległość *nie mniejszą niż 30 metrów* punktów podawania napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży od obiektów chronionych z wyszczególnieniem tych obiektów. Uchwała określa precyzyjny opis sposobu, w jaki odległość tę należy obliczać.

Na terenie Gminy Bądkowo jest tylko 1 punkt, który prowadzi sprzedaż napojów alkoholowych w godzinach nocnych, do którego jednostki pomocnicze nie wносиły wniosków w sprawie ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu w tym punkcie. Punkt też w opinii Komisji P/A nie miał nigdy niepokojących zgłoszeń, ani negatywnej opinii w sprawie sprzedaży nocnej alkoholu. Rada Gminy nie podjęła uchwały w sprawie odstępstwa od zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie gminy Bądkowo.

W czwartym kwartale 2020 r. firma Nowe Horyzonty z Wrocławia przeprowadziła diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Bądkowo. Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych. Obejmuje on podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych

badania ankietowych przeprowadzonych w gminie Bądkowo wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna;
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Oto podsumowanie przeprowadzonych badań ankietowych:

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednak w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu gminy Bądkowo, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo starszych uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

Dzieci i młodzież szkolna

- Biorąc pod uwagę wyniki ankiet należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol w grupie uczniów klas starszych. W przypadku używania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych.
- Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.
- Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo

korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.

- o Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny. Dyrektor i nauczyciele placówki oświatowej powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Wskazane doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania¹. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu².

Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących :

- 1) przemoc rówieśnicza
- 2) odrzucenie przez rówieśników
- 3) słaba więź ze szkołą
- 4) niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- 5) destrukcyjna grupa rówieśnicza
- 6) niepowodzenia szkolne,

---

¹ World Health Organization, (2004), *Mental Health Policy, Plans and Programs*, Geneva.

² Szymańska, J. (2012) *Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w szkole*, ORE Warszawa

które można eliminować przez czynniki chroniące (tj. elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka):

- 1) poczucie przynależności
- 2) pozytywny klimat szkoły
- 3) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- 4) wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- 5) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- 6) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy³.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Zadaniem warsztatów profilaktycznych jest wzmacnianie czynników chroniących oraz osłabianie czynników ryzyka. Warto pamiętać, że **oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.**

Na podstawie zrealizowanych przez Państwową Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badań pn.: „Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi” rekomenduje się:

- kierunek działań profilaktycznych poprzez wzmacnianie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży;
- czynniki chroniące uczniów przed angażowaniem się w zachowania problemowe poprzez pozytywne nastawienie do nauczycieli; udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych; aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych; dobry kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których gimnazjalista spędza czas wolny.
- efektywną ochronę młodzieży przez nauczycieli świadomych zachodzących procesów rozwojowych właściwych dla okresów adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;
- wsparcie nauczycieli (działania związane z przeciwdziałaniem wypaleniu zawodowemu) „Dbałość o dobry stan zdrowia psychicznego nauczycieli powinna być częścią szkolnego programu profilaktyki. W tym celu należy wspierać wszelkie inicjatywy służące podnoszeniu

---

³ Rządowy Program na lata 2014-2016, *Bezpieczna i przyjazna szkoła*.

kwalifikacji zawodowych nauczycieli, ułatwiać im dostęp do form kształcenia i rozwoju własnych możliwości⁴;

- działania profilaktyczne powinny być ukierunkowane na uczenie umiejętności życiowych uczniów związanych m.in. z postawami asertywności, konstruktywnym rozwiązywaniem konfliktów rówieśniczych na drodze negocjacji/mediacji oraz wspieranie ich w kształtowaniu poczucia własnej wartości.

Kolejnym wnioskiem związanym ze skutecznością profilaktyki jest konieczność **planowania cyklicznych działań**. Warunkiem zmiany postawy (a więc nadrzędnego celu oddziaływań profilaktycznych) jest ich regularne utrwalanie, zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw, tj. warunkujących poprawę jakości funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym i rodzinnym. Jednym z elementów skutecznej profilaktyki jest także ewaluacja podejmowanych działań. Jej cel wiąże się z oceną skuteczności wprowadzanych zmian i planowaniu następnych.

Wśród postulowanych oddziaływań profilaktycznych należy wyróżnić:

- zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
- wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy;
- wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
- kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności.

Równocześnie wraz z oddziaływaniami kierowanymi do uczniów warto planować także szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców. Jest to warunkiem **inicjowania zmian systemowych**, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w

---

⁴ K. Ostaszewski, A. Rustecka-Krawczyk, M. Wójcik, *Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi warszawskich gimnazjalistów: klasy I-II*, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, s. 52.

których funkcjonują. Powyższe jest spójne z zadaniem Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

CZYNNIK RYZYKA	SYTUACJA WŚRÓD UCZNIÓW GMINY BĄDKOWO	REKOMENDOWANE DZIAŁANIA
PRZEMOC RÓWIEŚNICZA	<ul style="list-style-type: none"> • W szkole zjawisko przemocy rówieśniczej jest zauważalne, jednakże nie bardzo rozpowszechnione. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania profilaktyczne ukierunkowane na zapobieganie agresji i przemocy, rozwiązywanie konfliktów
ODRZUCENIE PRZEZ RÓWIEŚNIKÓW	<ul style="list-style-type: none"> • Część uczniów doświadczyła w przestrzeni internetowej zjawiska hejtu oraz cyberprzemocy ze strony swoich rówieśników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych
SŁABA WIĘŹ ZE SZKOŁĄ	<ul style="list-style-type: none"> • Zaobserwowano odsetek wagarujących uczniów. • Część uczniów nie lubi swojej klasy i przyznaje, że czuje się w niej na tyle źle, że chcieliby ją zmienić. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania skierowane na zwiększenie poczucia przynależności uczniów do środowiska szkolnego – imprezy integracyjne, wycieczki, wspólne akcje szkolne. • Organizacja warsztatów dla nauczycieli odnośnie zarządzania uwagą uczniów, aktywnych metod uczenia • Działania mające na celu poprawę relacji uczeń – nauczyciel, warsztaty zmierzające do samoakceptacji uczniów i wartości działania grupowego.
NIEDOSTATECZNE KIEROWANIE WŁASNYM ZACHOWANIEM (BRAK KONTROLI)	<ul style="list-style-type: none"> • Duża część uczniów spędza od 3 do 5 (lub nawet więcej) godzin dziennie na korzystaniu z komputera i Internetu. Uczniowie najczęściej grają w gry komputerowe lub korzystają z portali społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie inicjatyw rozwijających różnorodne pasje uczniów (pozaekcyjne zajęcia, wolontariat, organizacja turniejów i innych eventów wyzwalających zdrową rywalizację)

	zatracając poczucie upływającego czasu.	
--	--	--

Na podstawie danych z roku 2021 z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Bądkowie szacuje się, iż 6 dzieci egzystuje w 2 rodzinach, w których co najmniej jeden rodzic ma problem z nadużywaniem alkoholu. Liczba uczniów sprawiających problemy wychowawcze (niedostosowanie, agresja, zachowania problematyczne) szacuje się na 60 uczniów wychowujących się w rodzinach, w których występują problemy społeczne. Poza tym odnotowano 4 uczniów eksperymentujących z paleniem papierosów.

Dorośli mieszkańcy gminy Bądkowo

- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy gminy Bądkowo odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka, mieszkańcy piją dość regularnie jednak spożywają małe ilości alkoholu.
- Wskazuje się przede wszystkim przeprowadzenie wśród mieszkańców gminy Bądkowo kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.
- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Bądkowo jest zauważalne. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.
- Badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku mają przypadki osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.

Na podstawie danych ustalonych na dzień 20.11.2021 r. z Posterunku Policji w Konecku w roku 2021 odnotowano 3 osoby posiadające narkotyki oraz 1 osobę po spożyciu narkotyków. Nie odnotowano interwencji domowych i wypadków drogowych w związku z nadużywaniem substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze).

Z informacji uzyskanych od lekarza rodzinnego Przychodni Rodzinnej w Bądkowie- udzielono pomocy trzem pacjentom w związku z nadużyciem substancji psychoaktywnych, jeden pacjent został skierowany na leczenie stacjonarne (dane na dzień 25.11.2020 r.) . Przez Zespół Służby Kuratorskiej Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kuj. prowadzonych jest 5 spraw związanych

z postępowaniem wobec osób po spożyciu substancji psychoaktywnych (dotyczy osób z Gminy Bądkowo).

Istotą działań profilaktycznych na terenie gminy będzie przeciwdziałanie zagrożeniom, które w przyszłości mogą przybrać szerszy zasięg. Na poziomie lokalnym uzasadnione są więc dalsze działania profilaktyczne w lokalnej placówce szkolnej.

Profilaktyka z zakresu przeciwdziałania narkomanii prowadzona będzie jak dotychczas na pierwszym poziomie (profilaktyka pierwszorzędowa). Działania oparte tylko na przekazie wiedzy będą jedynie strategią uzupełniającą. Działaniem obejmuje się uczniów Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w kontynuowaniu działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, modelowania zachowań ryzykownych.

Wskazane rozwijanie umiejętności życiowych dzieci i młodzieży w zakresie podnoszenia świadomości, rozwijania pozytywnych postaw, wartości, asertywności – strategia edukacyjna. Młodzież podejmuje zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenia sukcesów np. szkolnych, sportowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

W programie należy zapewnić udział w szkoleniach i konferencjach osób zajmujących się realizacją działań profilaktycznych – to założenie jest spójne z celem operacyjnym Narodowego Programu Zdrowia.

Dostarczanie niezbędnej wiedzy (ulotki, broszury, filmy) w ogólnie dostępnych miejscach (GOPS, Punkt Konsultacyjny, przychodnia rodzinna, placówki szkolne) będzie również aspektem szerzenia wiedzy wśród naszej lokalnej społeczności. Zakłada się również potrzebę upowszechniania informacji dla mieszkańców gminy Bądkowo na temat dostępu do działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia.

WNIOSKI:

Kluczowe wnioski opracowane na podstawie analizy stanu problemów społecznych w Gminie Bądkowo przedstawiają się następująco :

1. wśród mieszkańców z uwzględnieniem dzieci i młodzieży preferowany jest liberalny stosunek do spożywania alkoholu;
2. 90% dorosłych spotyka się z aktami przemocy wywołanej spożyciem alkoholu;
3. w ostatnich latach mimo zmniejszenia się punktów sprzedaży napojów alkoholowych notuje się wzrost spożywania alkoholu wysokoprocentowego (t.j. wódki) oraz piwa, wino ma od 3 lat tendencję zniżkową (na podst. tabeli o wartości sprzedaży napojów alkoholowych umieszczonej w diagnozie gminnego programu);

4. działania niezbędne do rozwiązywania problemów młodzieży w zakresie uzależnień zaleca się:
- a. poszerzenie oferty kierowanej do nastolatków w zakresie spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań;
  - b. skierowanie do młodzieży działań profilaktycznych;
  - c. stymulacja rozwoju dzieci i młodzieży- wskazanie pozytywnych wzorców funkcjonowania społecznego, zwiększanie dostępu do bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych

Gminny Program Profilaktyki na rok 2022 zawiera działania oparte na potrzebie realizacji:

1. Profilaktyki uniwersalnej na rzecz dzieci i młodzieży, która ma na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Działania mają na celu kształtowanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży, odnalezienie przez młodych ludzi sposobu na zaspokajanie potrzeb w sposób bezpieczny dla ich zdrowia i zgodny z obowiązującymi normami społecznymi, rozwijanie kompetencji społecznych i inteligencji emocjonalnej, kształcenie asertywności, czy pobudzenie młodych ludzi i ich rodziców do refleksji nad ich postawą wobec alkoholu i narkotyków. Poprzez prowadzone działania realizatorzy docierają także do dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk problemowych.

Program kierowany jest równocześnie do dorosłej populacji mieszkańców m. in. informowanie o możliwościach korzystania z pomocy i wsparcia, dzięki którym istnieje możliwość zapobiegania zażywaniu środków psychoaktywnych wśród dorosłej populacji mieszkańców poprzez dostarczanie podstawowych informacji o skutkach ich zażywania, mechanizmach procesu uzależnienia się, czy funkcjonowaniu rodziny z problemem uzależnień. Program zapewnia również podnoszenie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz wspierania ich w działaniach profilaktycznych (m.in. szkolenia).

2. Profilaktyki wskazującej, ukierunkowanej na grupy wysokiego ryzyka, wykazujące pierwsze symptomy zachowań ryzykownych (problemów alkoholowych). Celem jest przeciwdziałanie pogłębianiu się zaburzeń oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Zebrane informacje posłużyły do stworzenia listy problemów związanych z uzależnieniami aktualnie występującymi w gminie. Obraz bieżących problemów jest podstawą do ustalenia celów „Gminnego Programu” oraz wyboru poniższych działań przewidzianych do realizacji w roku 2022.

Stan zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Bądkowo

1. Punkt Konsultacyjno- Informacyjny w Bądkowie;
2. Koordynator ds. profilaktyki uzależnień;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bądkowie;
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bądkowie;
6. Gminny Ośrodek Kultury w Bądkowie;
7. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bądkowie;

8. Grupa AA „Przyszłość”

Na zasadzie współpracy i współdziałania w zakresie wyjścia z uzależnienia, osoby podejmujące leczenie z terenu gminy Bądkowo korzystają ze świadczeń oddziału psychiatrycznego szpitala w Aleksandrowie Kuj.

Lecznictwo odwykowe o charakterze zamkniętym prowadzone jest w oparciu o ofertę Oddziału Odwykowego Całodobowego w Czerniewicach i Oddziału Terapii Uzależnień w Radziejowie.

Źródła i zasady finansowania

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, nie mogą być przeznaczane na inne cele.
2. Planowane dochody na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii łącznie wyniosą **78 850,00zł**, a planowane wydatki na realizację w/w programu – **175 000,00zł**.
3. Budżet na realizację wszystkich zadań pochodzi z dochodów Gminy z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym- dział 851-85154 Ochrona Zdrowia - rozdział Przeciwdziałanie Alkoholizmowi oraz dział 851-85153 - rozdział Przeciwdziałanie Narkomanii.

Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w posiedzeniu komisji, udział w kontrolach punktów sprzedaży alkoholu, dyżur w punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym oraz innych pracach mających bezpośredni związek z realizacją zadań określonych w programie, należących do kompetencji Komisji, członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 10% kwoty minimalnego wynagrodzenia, określanego Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w danym roku;
2. Podstawę do wypłacenia stanowi uczestnictwo w posiedzeniach i pracach komisji oraz podpis na liście obecności;
3. Wynagrodzenie wypłacane będzie na konto bankowe członków komisji;

4. Wydatki z tytułu wynagrodzenia realizowane będą z budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dziale Ochrona Zdrowia - P/A.
5. Członkowie GKRPA mają prawo do zwrotu kosztów przejazdu własnymi samochodami osobowymi oraz środkami PKS, PKP, jeżeli jest to niezbędne do wykonywania powierzonych zadań w ramach niniejszego programu.

Zasady rozliczania kosztów delegacji służbowych członków GKRPA w sprawie zwrotu kosztów podróży uczestniczących w konferencjach, szkoleniach, warsztatach, wyjazdach służbowych.

1. Za dojazd na szkolenie, konferencje, warsztaty, polecenie wyjazdu służbowego członkom GKRPA, przysługuje należność z tytułu podróży służbowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.01.2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
2. Należności z tytułu podróży służbowych związanych z realizacją gminnego programu, przysługujące członkom komisji obejmują diety oraz zwrot kosztów podróży, w tym zwrot kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej;
3. Środek transportu właściwy do odbycia podróży określa osoba podpisująca polecenie wyjazdu;
4. Podstawę wypłacenia kosztów dojazdu stanowi przedstawienie stosownej delegacji;
5. Zwrot w/w kosztów będzie wypłacany na podane konto bankowe;
6. Poniesione wydatki zwrotu kosztów delegowanego członka komisji będą wypłacane z budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dziale – Ochrona Zdrowia, środki P/A.

II. Cel główny, cele szczegółowe oraz zadania „Gminnego Programu Profilaktyki”

Celem głównym Gminnego Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Bądkowo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe i zadania Gminnego Programu są ściśle powiązane z zadaniami profilaktyki uzależnień zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia (ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym -Dz. U. z 2021 r., poz. 183 ze zm.).

Cele szczegółowe:

1. **Udzielanie pomocy i sukcesywne oddziaływania wobec osób z problemem alkoholowym i uzależnionych oraz ich rodzin.** Jest to strategia informacyjna i edukacyjna oraz strategia interwencyjna, której celem jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje pomaganie mieszkańcom gminy. Podstawowe techniki interwencji to poradnictwo, kierowanie do specjalistycznych placówek, telefon zaufania, doradztwo.
2. **Upowszechnianie informacji dla szerokiego grona mieszkańców na temat działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin.** Jest to strategia informacyjna – celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat problematyki uzależnień, działań podejmowanych na terenie gminy w zakresie profilaktyki oraz niezbędnych informacji o dostępnych placówkach leczenia osób z problemem alkoholowym.
3. **Systematyczne oddziaływania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz dzieci i młodzieży z terenu gminy Bądkowo.** Powyższe oddziaływania, aby miały pozytywne rezultaty będą efektem połączenia strategii informacyjnej, edukacyjnej oraz strategii działań alternatywnych. Strategia informacyjna polegać będzie na dostarczaniu informacji o skutkach używania substancji uzależniających, co ma spowodować zmianę postaw oraz nie podejmowanie zachowań ryzykownych. Strategia edukacyjna (trening umiejętności życiowych) ma na celu pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych – umiejętność nawiązania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia (warsztaty, inicjatywy profilaktyczne). Strategia działań alternatywnych przy współpracy z Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Bądkowie ma na celu pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (przynależności, integracji) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową).
4. **Podnoszenie kompetencji osób zajmujących się profilaktyką i realizacją programu.** Strategia edukacyjna zapewni kształtowanie umiejętności grup zawodowych pracujących w obszarze profilaktyki m.in. GKRPA, Z.I., GOPS, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele.
5. **Kontrole punktów sprzedaży alkoholu.** Strategia interwencyjno- edukacyjna ma na celu modelować i wzmacniać pożądane zachowania sprzedawców jak i mieszkańców w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Jest to ważnym obowiązkiem w zakresie zapobiegania niepożądanym zjawiskom np. sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym.

Poprzez w/w cele zamierza się:

Ad 1.

- dostarczyć odpowiedniej pomocy terapeutycznej, wiedzy dot. możliwości wyjścia z problematycznego nadużywania alkoholu;
- zapewnić wsparcie osobom współuzależnionym i członkom ich rodzin;
- w razie konieczności zastosować działania interwencyjno- motywacyjne.

Ad.2.

- dotrzeć do szerokiego grona mieszkańców z niezbędnymi informacjami i danymi kontaktowymi o dostępnych miejscach i formach pomocy oraz pozyskaniu wsparcia społecznego - strategia „dostępności pomagania”;
- podnieść świadomość mieszkańców o możliwościach korzystania z systemu wsparcia w sytuacji problematycznego nadużywania alkoholu;
- zapewnić bezpośredni, anonimowy kontakt osób zainteresowanych z placówkami i specjalistami;
- przeprowadzać kampanie informacyjne na rzecz mieszkańców dotyczące m.in. przemocy, uzależnień itp.

Ad 3.

- podnieść umiejętności i kompetencje niezbędne do realizacji przez osoby zajmujące się profilaktyką;
- zapewnić dzieciom alternatywne formy spędzania czasu wolnego, polegające na wskazaniu sposobów spędzania czasu oraz inspirowaniu do aktywności i rozwijaniu uzdolnień strategia „alternatywnych sposobów życia”;
- podnieść świadomość dzieci i młodzieży o realnych szkodach bezpośrednich i odległych skutkach podejmowania ryzykownych zachowań - strategia „informowania o realnych konsekwencjach”;
- dzieci i młodzież będą rozwijać różne umiejętności życiowe i prospołeczne, które pozwolą młodym ludziom radzić sobie z wymogami życia i emocjami – strategia „nabywania umiejętności społecznych i panowania nad emocjami”.

Ad 4.

- doskonalić osoby zajmujące się profilaktyką i pracą nad osobami z problemem alkoholowym w nowych metodach pracy i kontaktu z klientem

- podnosić świadomość i wiedzę w zakresie szerzenia oraz prowadzenia działań profilaktycznych i pomocowych w odpowiednim kierunku, zgodnie z pojawiającymi się nowymi rozwiązaniami w tej kwestii.

Ad 5.

- weryfikować przestrzeganie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości;
- monitorowanie punktów sprzedaży;
- doskonalenie osób zajmujących się sprzedażą napojów alkoholowych z terenu Gminy Bądkowo.

III. ZADANIA PRZEWDZIANE DO REALIZACJI:

do celu szczegółowego Nr 1

1. Zapewnienie mieszkańcom gminy bezpłatnego dostępu do poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Bądkowie oraz rozszerzenie usług Punktu o ofertę pomocy psychologicznej
2. Mityngi AA „Przyszłość” w Bądkowie;
3. Finansowanie Pogotowia Telefonicznego- „Niebieska Linia”;
4. Finansowanie wyjazdów dzieci na obóz socjoterapeutyczny;
5. Pomoc i wsparcie mieszkańców gminy w dostępie do placówek leczenia odwykowego, poprzez współpracę i współdziałanie z tymi placówkami;
6. Działania interwencyjne i motywacyjne w chorobie alkoholowej;
7. Współpraca z instytucjami w zakresie udzielenia pomocy i wsparcia osobom, a także rodzinom, w których występuje problem używania substancji psychoaktywnych;
8. Zakup materiałów edukacyjnych .

do celu szczegółowego Nr 2

1. Dokonywanie na bieżąco aktualizacji bazy danych na temat placówek leczenia, dostępnej dla mieszkańców gminy Bądkowo;
2. Umieszczanie w ogólnie dostępnych miejscach na terenie Gminy Bądkowo informacji o miejscach uzyskania wsparcia i pomocy.

3. Promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie mieszkańców na temat zjawisk przemocy i wszelkich uzależnień m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy z programem profilaktycznym dla mieszkańców Gminy Bądkowo

do celu szczegółowego Nr 3

1. Finansowanie Programów Profilaktycznych na rzecz rady pedagogicznej oraz dzieci Z.S.P. w Bądkowie, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki nowych form uzależnień np. cyberprzemocy, uzależnień od telefonów komórkowych, gier, internetu; oraz przemocy rówieśniczej.
2. Warsztaty oraz spotkania edukacyjne na rzecz dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem tematyki nowych form uzależnień np. cyberprzemocy, uzależnień od telefonów komórkowych, gier, internetu; oraz przemocy rówieśniczej.
3. Finansowanie inicjatyw profilaktycznych w organizowaniu czasu wolnego na rzecz dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowych, plastycznych, muzycznych z programem profilaktycznym, spektakli o charakterze terapeutycznym
4. Zakup materiałów edukacyjno-profilaktycznych do pracy z dziećmi i młodzieżą, w tym materiałów rozwijających sferę emocjonalną, gadżetów profilaktycznych itp.

do celu szczegółowego Nr 4

1. Udział w szkoleniach, konferencjach oraz naradach osób bezpośrednio zajmujących się profilaktyką oraz pracą nad osobami z problemem uzależnień;
2. Zakup materiałów edukacyjnych.

do celu szczegółowego Nr 5

1. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem natężenia kontroli w okresie wakacyjnym ;
2. Działania interwencyjne w przypadku łamania przepisów ustawy.
3. Podnoszenie kompetencji dla sprzedawców napojów alkoholowych poprzez udział w szkoleniach.
4. Zakup materiałów edukacyjnych- plakatów, ulotek.

IV. WKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI:

W zakresie działań związanych z celem szczegółowym Nr 1

1. Liczba osób korzystających z porad Punktu;
2. Liczba osób które ukończyły terapię;
3. Liczba osób wobec których zastosowano działania interwencyjne;
4. Liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywacyjne Komisji P/A;
5. Liczba osób skierowanych na badanie biegłych w przedmiocie uzależnienia;
6. Liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do sądu;
7. Liczba dzieci uczestniczących w obozie socjoterapeutycznym;
8. Liczba instytucji korzystających z materiałów edukacyjnych.

W zakresie działań związanych z celem szczegółowym Nr 2

1. Ilość punktów na terenie gminy, w których zamieszczono informacje;
2. Ilość zamieszczonych informacji;
3. Zamieszczanie na bieżąco informacji na głównej stronie serwisu Gminy Bądkowo o organizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych;
4. Liczba zrealizowanych kampanii, imprez, liczba uczestników.

W zakresie działań związanych z celem szczegółowym Nr 3

1. Liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach;
2. Liczba szkoleń na rzecz nauczycieli;
3. Liczba dzieci uczestniczących w programach, warsztatach ;
4. Liczba spotkań edukacyjnych, warsztatów i wykładów zorganizowanych na rzecz dzieci i młodzieży;
5. Liczba programów i inicjatyw profilaktycznych w organizowaniu czasu wolnego na rzecz dzieci i młodzieży;
6. Liczba dzieci uczestniczących w w/w inicjatywach profilaktycznych.
7. Ilość zakupionych materiałów edukacyjno-profilaktycznych.

W zakresie działań związanych z celem szczegółowym Nr 4

1. Ilość odbytych szkoleń, porad, konferencji;
2. Ilość osób uczestniczących w szkoleniach;
3. Ilość zakupionych materiałów edukacyjnych.

W zakresie działań związanych z celem szczegółowym Nr 5

1. Liczba przeprowadzonych kontroli sklepów;

2. Liczba oddziaływań na rzecz sprzedawców nieprzestrzegających przepisów ustawy (pouczenia, upomnienia, bądź kary).
3. Liczba szkoleń dla sprzedawców, liczba przeszkolonych sprzedawców.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy:

1. Koordynatora ds. Gminnego Programu;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy;
4. Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego;
5. Placówek kulturalno- oświatowych;
6. Posterunku Policji w Konecku;
7. Grupy AA „Przyszłość” w Bądkowie;
8. Centrum Profilaktyki Uzależnień w Aleksandrowie Kuj.,
9. Oddziału Psychiatrycznego Szpitala Powiatowego w Aleksandrowie Kuj.
10. Telefonicznego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w Toruniu.
11. Urzędu Gminy w Bądkowie.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Przez cały okres realizacji Program będzie podlegał monitoringowi.
2. Nadzór nad realizacją „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 ” sprawuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bądkowie.
3. Rada Gminy w Bądkowie otrzyma roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 30 czerwca 2023 roku.
4. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Bądkowo na 2022 rok” został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bądkowie na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2021 r

Zadania związane z realizacją powyższego programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii przedstawia załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Nr XXXIV/207/2021 z dnia 15 grudnia 2021 roku.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Elżbieta Figas

1. Zestawienie planowanych wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022

Lp.	Określenie celu	Planowana kwota
1.	Dotacja celowa dla GOK na realizację programu „Bonsai”	25 000,00 zł
2.	Dofinansowanie telefonu zaufania „Niebieska Linia”	300,00 zł
3.	Kierowanie na badanie przez biegłych i finansowanie opinii biegłych sądowych- kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia (opłaty sądowe)	4 000,00 zł
4.	Wynagrodzenia dla specjalistów terapii uzależnień oraz psychologa udzielających konsultacji w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym	10 000,00 zł
5.	Wynagrodzenie koordynatora Gminnego Programu	6 000,00 zł
6.	Wynagrodzenia dla członków GKRPA (posiedzenia komisji P/A, rozmowy interwencyjno- motywacyjne ZIM, kontrola placówek handlowych, opiniowanie wniosków pod względem wydawania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych)	25 000,00 zł
7.	Organizacja obozu socjoterapeutycznego wraz z transportem na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień .	10 000,00 zł
8.	Finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy dla osób zajmujących się realizacją Gminnego Programu, członków Komisji P/A, w tym szkoleń dotyczących wydatkowania środków P/A, wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opiniowania wniosków itp.	7 000,00 zł
9.	Organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	3 000,00 zł
10.	Pokrycie wyjazdów na szkolenia oraz ryczałt dla pracowników zajmujących się realizacją Gminnego Programu	1 000,00 zł
11.	Zakup materiałów profilaktycznych, edukacyjnych w tym gier rozwijających sferę emocjonalną dzieci i młodzieży, filmów i gadżetów profilaktycznych, materiałów do przeprowadzenia kampanii społecznych- ulotek plakatów itp.(dla terapeutów, pedagoga i psychologa szkolnego, nauczycieli, koordynatora, członków GKRPA)	6 000,00 zł
12.	Zakup nagród w konkursach z programem profilaktycznym organizowanych przez Z.S.P. w Bądkowie	1 500,00 zł

13.	Zakup artykułów spożywczych dla dzieci i młodzieży biorących udział w inicjatywach profilaktycznych	500,00 zł
14.	Finansowanie programów i inicjatyw profilaktycznych w organizowaniu czasu wolnego, w tym zajęć sportowych, plastycznych, muzycznych z programem profilaktycznym, spektakle o charakterze terapeutycznym, imprez plenerowych dla mieszkańców gminy Bądkowo	38 700,00 zł
15.	Finansowanie programów, warsztatów, spektakli, koncertów profilaktycznych na rzecz uczniów ZSP w Bądkowie	27 000,00 zł
Łącznie:		165 000,00 zł

2. Zestawienie planowanych wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

Lp.	Określenie celu	Planowana kwota
1.	Finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii dla osób zajmujących się realizacją Gminnego Programu i członków Komisji P/A	2 000,00 zł
2.	Zakup materiałów profilaktycznych, edukacyjnych w tym gier rozwijających sferę emocjonalną dzieci i młodzieży, filmów i gadżetów profilaktycznych, materiałów do przeprowadzenia kampanii społecznych- ulotek plakatów itp. (dla: terapeutów, pedagoga i psychologa szkolnego, nauczycieli, koordynatora, członków GKRPA)	1 000,00 zł
3.	Zakup nagród w konkursach z programem profilaktycznym organizowanych przez ZSP w Bądkowie	500,00 zł
4.	Zakup artykułów spożywczych dla dzieci i młodzieży biorących udział w inicjatywach profilaktycznych	500,00 zł
5.	Finansowanie programów i inicjatyw profilaktycznych w organizowaniu czasu wolnego, w tym zajęć sportowych, plastycznych, muzycznych z programem profilaktycznym, spektakle o charakterze terapeutycznym, imprez plenerowych dla mieszkańców gminy Bądkowo	3 000,00 zł
6.	Finansowanie programów, warsztatów, spektakli, koncertów profilaktycznych na rzecz uczniów ZSP w Bądkowie	3 000,00 zł
Łącznie:		10 000,00 zł

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Elżbieta Figas
Elżbieta Figas